

ผู้ป่วยมะเร็ง

: การดูแลแบบองค์รวม

การเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็ง เป็นภาวะที่คุกคามต่อชีวิตในมุมมองของผู้ป่วยและครอบครัวเป็นอย่างมาก ในสังคมไทยคนส่วนใหญ่รับรู้และเชื่อว่าโรคมะเร็งเป็นโรคที่รุนแรง รักษาไม่หาย มีอันตรายถึงชีวิต สามารถแพร่กระจายไปสู่อวัยวะอื่นได้ ผู้ป่วยมักเกิดความทุกข์ทรมาน ความสูญเสีย ความพิการ จำต้องพึ่งพาและเป็นภาระแก่ผู้อื่นจึงเห็นได้ว่า การเจ็บป่วยด้วยโรคนี้อาจมีผลกระทบต่อความเป็น "องค์รวม" ของผู้ป่วยในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณผลกระทบเหล่านี้อาจเกิดจากพยาธิสภาพของตัวโรคเองหรือเกิดขึ้นจากอาการข้างเคียงที่เกิดจากการรักษา ไม่ว่าจะรักษาโดยการผ่าตัด รังสีรักษา หรือเคมีบำบัด ซึ่งผลกระทบมักจะมีรุนแรงมากขึ้นในผู้ป่วยที่ได้รับการรักษามากกว่าหนึ่งวิธี ฉะนั้นการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่าง

องค์รวม จะมีส่วนช่วยให้ผู้ป่วยมีความรู้สึกที่ดีขึ้นต่อการรักษาโรคมะเร็ง

การดูแลผู้ป่วยมะเร็งแบบองค์รวมหมายถึง การให้การดูแลบุคคลที่เจ็บป่วยบนพื้นฐานความเชื่อว่า **คนเป็นบูรณาการองค์รวม (Integrated whole)** ของกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ควรให้การเอาใจใส่ดูแล **"คนทั้งคน"** ในฐานะบุคคลเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการตอบสนองอย่างครบถ้วนทุกด้าน ทั้งกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ

ทางสาขาวิชามะเร็งวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแนวคิด การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เพื่อนำมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวที่มาใช้บริการยังสาขาวิชา มะเร็งวิทยา จึงมีการจัดตั้ง **"ศูนย์องค์**

รูปที่ 1 กิจกรรมสุนทรียสนทนา

รูปที่ 2 กิจกรรมพืชมเส่น้ำ

รูปที่ 3 กิจกรรมนวดเพื่อการผ่อนคลาย

รูปที่ 4 กิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้

รวมเพื่อการศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง” หรือ ศูนย์ HOCC-PSU (HOLISTIC CENTER FOR CANCER STUDY AND CARE) ขึ้น เพื่อพัฒนาและขยาย การบริการด้านการดูแลสุขภาพให้แก่ ผู้ป่วยมะเร็งและครอบครัวแบบ “องค์รวม” ให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาการ ศึกษาวิจัยด้านอายุศาสตร์มะเร็งวิทยา

ศูนย์ HOCC-PSU ตระหนัก และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม ต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้และความ เข้าใจในเรื่องโรคมะเร็งและการสร้างเสริม คุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ป่วยและครอบครัว จึงได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ป่วยและ

ครอบครัวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถดูแลสุขภาพตนเอง แบบองค์รวม ช่วยให้เกิดการผ่อนคลาย และเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว

ในระยะแรกได้มีการสำรวจ หัวข้อหรือกิจกรรมที่ผู้ป่วยและครอบครัว ต้องการที่จะเรียนรู้ พบว่าหัวข้อที่สนใจ ได้แก่ อาหารสำหรับโรคมะเร็ง การทำใจ ให้เป็นสุขเมื่อเผชิญหน้ากับโรคมะเร็ง การ ปฏิบัติตัวก่อนและหลังให้ยา เคมีบำบัด และการทำกิจกรรม ประดิษฐ์ต่างๆ เช่น พลิมน้ำ เป็นต้น หลังจากนั้น

ทางศูนย์ HOCC-PSU ได้เริ่มจัด กิจกรรมตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2552 ถึง เดือนสิงหาคม 2552 รวมทั้งสิ้น 4 ประเภท กิจกรรม จำนวนทั้งหมด 5 ครั้ง มีผู้ป่วยและญาติเข้าร่วม กิจกรรมทั้งหมดจำนวน 69 คน และกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ยังคงดำเนิน อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

กิจกรรมที่ 1 สุนทรียสนทนา ได้จัดขึ้น 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้ป่วย และญาติ เรียนรู้การอยู่กับมะเร็ง ให้ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ และสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้นได้ ลักษณะ กิจกรรม เป็นการจัดกิจกรรมโดยการพูด คุยถ่ายทอดความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสภาวะ การเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งทั้งที่เคยผ่าน ประสบการณ์การเป็นมะเร็งและรับการ รักษาครบแล้ว หรือกำลังอยู่ในระหว่าง การรักษา หรือการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็ง

กิจกรรมที่ 2 พลิมน้ำ มี วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติได้

ทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยให้ผู้ป่วย และญาติฝึกทำพลิมน้ำ และได้นำผล งานของตนเองกลับไปใช้ต่อบ้านได้

กิจกรรมที่ 3 นวดเพื่อการผ่อนคลาย ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการนวด มาเป็นวิทยากร มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้าง เสริมความเข้าใจที่ถูกต้องในการนวด เพื่อการผ่อนคลายให้กับผู้ป่วยและญาติ

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบรรยายอาการข้าง เคียงในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลข้างเคียง ของยาเคมีบำบัด โดยกิจกรรมเป็นการ บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับผลข้างเคียง ของยาเคมีบำบัดและวิธีการบรรเทา อาการ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลตนเอง ของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด

กิจกรรมที่จัดขึ้นดังกล่าว ได้มี การประเมินผลการจัดกิจกรรม ด้าน ความพึงพอใจในภาพรวมของกิจกรรมที่ จัดขึ้น และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน โดยผู้เข้าอบรมร้อยละ 51 มีความพึงพอใจในภาพรวมของ กิจกรรมที่จัดขึ้นในระดับมากที่สุด และ ผู้เข้าอบรมร้อยละ 77 ประเมินว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด

จะเห็นได้ว่าเป้าหมายหลักของการดูแลผู้ป่วยมะเร็งคือ “การดูแลแบบ องค์รวม” เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการตอบสนองความต้องการได้ในทุกมิติ ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ ซึ่ง จะช่วยให้ผู้ป่วยและครอบครัวสามารถ ปรับตัวต่อการดำเนินของโรคและต่อ การรักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการ พึ่งตัว สามารถกลับไปดำเนินชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป •